

Patientens rätt att ta del av sin journal



Patientens rätt att få ta del av sin journal regleras i tryckfrihetsförordningen samt i offentlighets- och sekretesslagen vad gäller den allmänna hälso- och sjukvården (landstingsägd) respektive i patientdatalagen beträffande enskild hälso- och sjukvård (privatägd).

Huvudregel

Som huvudregel har man som patient rätt att läsa eller skriva av sin journal. Man har också rätt att få en avskrift eller en kopia av journalen.

I undantagsfall kan journaluppgifter undanhållas för patienten om det med hänsyn till ändamålet med vården eller behandlingen är av synnerlig vikt att uppgifterna inte lämnas ut. Det avser de fall då det finns risk för att patientens hälsotillstånd allvarligt försämras om hen får ta del av uppgifterna i journalen. Likaså kan journaluppgift undanhållas för en patient om det finns fara för att någon som har lämnat uppgifter, eller någon närstående till uppgiftslämnaren, kan utsättas för våld eller annat allvarligt men om uppgiften lämnas ut.

Närstående till avliden patient kan i vissa fall få ta del av patientens journal.

Hur gör man för att få läsa sin journal?

En begäran om att få ta del av sin journal ställs till den som är ansvarig för journalhandlingen, vilket oftast är den behandlande läkaren, och behandlas av denna så snart det är möjligt. Som patient ska man vanligtvis inte behöva vänta mer än högst några dagar på att få ta del av sin journal. I regel får det inte ställas som villkor för utlämnandet av en journal att en läkare ska finnas med och förklara innehållet. Inte heller får en allmän sjukvårdsinrättning ta ut en avgift av den som vill läsa sin journal eller själv skriva av den. Inrättningen har dock rätt att ta ut en avgift för kopior. Inom den allmänna hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting är de första nio sidorna gratis, för tio sidor är avgiften 50 kronor och därefter kostar det två kronor per tillkommande sida. Detta gäller även privata vårdgivare som har avtal med landstinget.

Många vårdgivare låter patienter som är 16 år eller äldre ta del av information ur journalen via Internet genom att logga in med e-legitimation. Det är dock inte tillåtet för närstående eller andra ombud att få tillgång till patientens journal på det sättet.

Om man inte får läsa sin journal

Det är oftast den som fört journalen som först ska avgöra om den kan lämnas ut. Om en patient inom den allmänna vården inte tillåts ta del av sin journal ska hen underrättas om möjligheten att begära att frågan överlämnas till myndigheten för prövning, det vill säga till ledningen inom respektive vårdorganisation (sjukhus eller sjukvårdsområde). Den som av myndigheten har fått avslag på sin begäran att ta del av sin journal har rätt att få ett beslut som kan överprövas av kammarrätten. Om man inom den privata vården skulle besluta att patienten inte får ta del av sin journal ska den som är ansvarig för journalhandlingen genast överlämna frågan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för prövning. Om även IVO skulle avslå begäran kan beslutet överklagas till kammarrätten.

Ändring i journal

Ibland kan det hända att en patientjournal innehåller felaktigheter. För att försöka få dessa uppgifter rättade kan patienten vända sig till den som fört journalen. Om en uppgift ska rättas krävs det att den som ansvarar för journalföringen är överens med patienten om felaktigheten. Om patienten anser att en uppgift i patientjournalen är oriktig eller missvisande ska det antecknas i journalen. Anser patienten, eller någon annan som omnämns i en patientjournal, att journalen till viss del eller i sin helhet ska förstöras, kan hen ansöka om detta hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Dataskyddsförordningen

En patient har, enligt dataskyddsförordningen (ofta benämnd GDPR), rätt att kostnadsfritt få veta vilka personuppgifter den behandlande vårdgivaren innehar. Det kan ta upp till en månad, men kan i en del fall förlängas med två månader. I vissa angivna undantagsfall kan den personuppgiftsansvarige ta ut en rimlig ersättning för det administrativa arbetet, eller helt neka patientens begäran.

Välkommen att kontakta oss på Patientnämndens förvaltning i Stockholm:

Telefon 08-690 67 00 (kl 9.00–15.00, fredagar 9.00–14.30)
Fax 08-690 67 18
E-post registrator.pan@sll.se
Postadress Box 17535, 118 91 Stockholm
www.patientnamndenstockholm.se